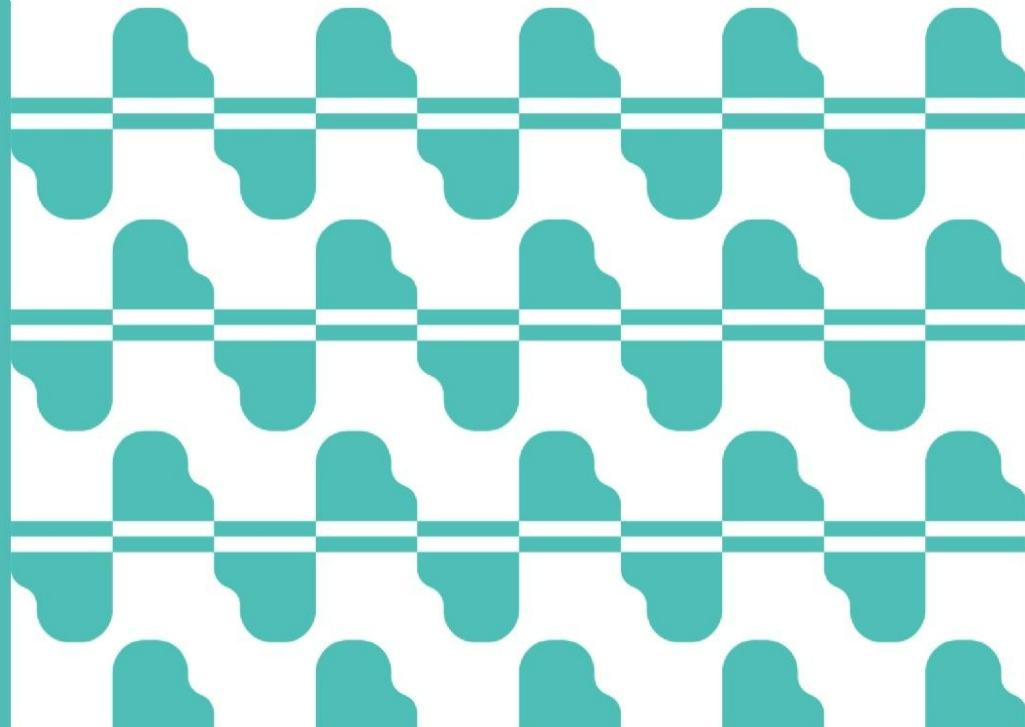

Taloussuunnitelma 2026-29

Kaupunginhallitus 3.11.2025

Esityksen nimen voi laittaa tänne

TA-valmistelun lähtökohdat ja olennaiset muutokset

VERORAHOITUS – heikkenee tehtäviin nähden

- Verotulot Kuntaliiton 9/25 veroennustekehikon pohjalta
 - Veropohja heikentynyt
 - *korotettu kuntaveroa +0,2%-yks (7,6→7,8)*
- Valtionosuudet tarkistettu VM:n 9/25 ennakollisten vos-laskelmien ja painelaskelman pohjalta
 - Verotulojen perusteella maksettava VOS tasaus +1,3M€ vuodesta 2025
 - OKM VOS arviolta -1,2M€ vuodesta 2025, valmistavan opetuksen vähennys
 - Sote leikkaukset 0,6 M€ pienemmät
 - *Valtionosuusuudistus 2027 – vaikutusarvioita ei käytettävissä*

INVESTOINNIT – kasvupainetta, nettolisäystä 2028 alkaen

- Päivitetty investointiohjelma 2026-35, maan myynnit, korot ja poistot
 - päätössiirtymät 2024-25 → 2026-27 ei netto lisäystä investointeihin
 - 2024-25 siirtymät ja KHn investointilisäys huomioiden, 2028 alkaen lisäystä investointitasossa
- Korkokulut – uuden lainan korko 2,5%

TOIMINTA – menot kasvaa

- Muutettu taloussuunnitelma 2025-28
 - sisällä 2025 0,2Me toimintakatesopeutus ja aiemmat pysyvät sopeutukset + siirrot
- Pakottavat muutostarpeet ja lakisääteiset tehtävät, merkittävimmät
 - palkankorotukset sopimusratkaisujen mukaisesti
 - suhdanteen vaikutus maankäyttökorvauksiin/muihin tuloihin
 - palvelutarvemuutokset
 - etuusvastuut 1,6M€ vähentyen vuosittain 0,4-0,6 M€
 - verotuskustannukset, kotikuntakorvaukset, tasausmaksu
- Muut muutokset
 - maanmyyntivoitot ~ -0,7 M€/v, 2026-27
 - tehtyjen investointien, investointipäätösten sekä investointikarsintojen vaikutukset toimintakuluihin
 - varautuminen erilaisiin lakimuutoksiin ja riskeihin
- Ei huomioitu
 - lapsi- ja oppilasmäärämuutoksia → 660te leikkausta ei ole tehty

Muutokset kehykseen verrattuna

- Verotulot 9/2025: 2026 **-0,8 M€** / 2026-29 **-3,8 M€**
- Valtionosuudet 9/2025: 2026 **+2,6M€** / 2026-29 **+ 11,6 M€**
- Omaisuuden myyntivoitot 2026 **-0 M€** / 2026-29 **+ 1,4 M€**
- Uudet muutostekijät 2026 **-2,9 M€** / 2026-29 **-10,4 M€**
 - Työttömyyden etuusvastuiden kasvun pienennys
 - Alueurakan kilpailutuksen kustannusvähennyksen viivästys 2026
 - Kotikuntakorvausten syksyn ennakollisten laskelmien mukaisiksi
 - Sote-vuokraustoiminnan yhtiöittämisen tarkentuneet laskelmat
 - Opkan riskivarausta konsernipalveluihin 2026-28
 - Kustannusten kasvu
 - Järvenpään pysäköinnin myyntitappio 2026
- Investointiohjelma tarkistettu 2026-2035 **-0,9 M€**: 2026 **0,8 M€**, 2026-29 **-4,3 M€**

• Huom!

- Lapsi-/oppilasmäärämuutoksia ei ole huomioitu muutostekijöissä, lapsimäärät toteutuneet ja arvioitu tulevina vuosina pienemmiksi, joten huomiointi tarkoittaisi 660 t€ määrärahaileikkausta Opkasta
- 2025 palkankorotusten riskivarausta 774te ei ole purettu Konpasta palvelualueille – todennäköisesti osin tarpeeton

	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Kehys	3 983	4 019	3 842	2 818
Omaisuuden myyntivoitot	3 956	4 588	4 590	2 897
Muutos	-27	569	748	79

Muutostekijät	2026	2027	2028	2029
TA-muutostekijät KEHYS	-4 184	-4 377	-3 256	-5 877
TA-muutostekijät 28.10.2025	-7 114	-7 660	-6 151	-7 169
Muutos	-2 930	-3 283	-2 895	-1 292

Siirtokohta	2026	2027	2028
MTA2023	368 000		
TP2023	566 000		
TA25 tasajako	-294 000	640 250	640 250
MTA12-24	194 900	467 000	
TP24	426 000	426 000	
TPE25 - arvio		520 000	1 040 000
Yhteensä	1 260 900	2 053 250	1 680 250

Verotuloennuste 09/2025 – ei korotuksia

Ero
Taloussuunnitelmaan 25-28 **-19,1 M€**
Kehykseen **-4 M€**

TILIVUOSI	2024	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**
Verolaji						
Kunnallisvero	94 717	92 626	98 249	101 745	106 418	110 741
Muutos %	-4,1	-2,2	6,1	3,6	4,6	4,1
Yhteisövero	4 876	4 190	4 370	4 624	4 854	5 032
Muutos %	-24,3	-14,1	4,3	5,8	5,0	3,7
Kiinteistövero	18 863	19 342	19 566	19 909	20 266	20 679
Muutos %	1,4	2,5	1,2	1,7	1,8	2,0
VEROTULO KIRJATTAVA	118 457	116 158	122 185	126 277	131 538	136 453
Muutos %	-4,4	-1,9	5,2	3,3	4,2	3,7

Kehys	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**	Muutos Kehys	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**	Yht 26-29
	94 202	99 011	102 830	107 299	111 808		-1 577	-762	-1 085	-881	-1 067	-3 794
	-0,5	5,1	3,9	4,3	4,2							
	4 220	4 446	4 700	4 930	5 135		-30	-77	-77	-77	-102	-332
	-13,4	5,4	5,7	4,9	4,1							
	19 342	19 566	19 909	20 266	20 515		0	0	0	0	164	164
	2,5	1,2	1,7	1,8	1,2							
	117 765	123 024	127 439	132 495	137 457		-1 606	-838	-1 161	-957	-1 004	-3 961
	-0,6	4,5	3,6	4,0	3,7							

- Kunnallisverot:
 - Kuntien ryhmäosuuden tarkistus alaspäin 2025
 - Verotettavan tulon kehitys talousarviotilannetta ja kehystä heikompaa
 - Hallituksen uudet veropäätökset kompensoidaan (osin kertaluonteisesti)
- Yhteisöverotulot:
 - Näkymä heikentynyt
- Kiinteistöverotulot:
 - Rakentamisen pysähtyminen aiheuttanut tasopudotuksen, ja heikko tilanne näkyy kasvuodotuksissa

KUNNALLISVERON VEROPOHJA	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verotettava tulo 1000 €	1 137 662	1 187 306	1 266 644	1 303 909	1 348 966	1 415 486
Muutos %	11,6	4,4	6,7	2,9	3,5	4,9
Verotett. tulo €/Asukas	24 471	25 331	27 031	27 744	28 432	29 408
Muutos %	9,5	3,5	6,7	2,6	2,5	3,4
Efektiiivinen veroaste %	6,05	6,10	6,35	6,36	6,37	6,40
Verotettava tulo kehys						
Verotettava tulo 1000 €	1 137 662	1 187 775	1 274 350	1 313 180	1 361 058	1 426 863
			-7 706	-9 271	-12 091	-11 376

Valtionosuudet 09/2025

Ero:
Talousohjelmaan 25-28 **+7,5 M€**
Kehys **+11,6 M€**

VOS 1000 €	TP2024	TA2025	2026	2027	2028	2029	Yht. 26-29
VOS Kehys	11 885	18 861	18 615	18 254	20 239	20 432	77 541
VM VOS ennakko 9-25/painelaskuri 9-25/OKM arvio			21 239	20 149	23 474	24 253	89 115
Ero			2 624	1 894	3 235	3 821	11 574

Valtionosuusmuutokset 2025-26

- Valtionosuusleikkaus -75 M€ → Järvenpää -370 t€
- Uudet tehtävät +69Me (pääosin mukana jo TA2025 laskelmissa)
- Sote vähennykset -8,1 M€ vuonna 2026
 - Lisäksi -1,8 M€ jälkikäteistarkastuksesta johtuva valtionosuuden pysyvä lisäsiirtotarve (siirretty omavastuuosuuksiin)
 - Pysyvä kokonaisvaikutus sotesta -7,6 M€/v (omavastuuosuudet mukaan lukien)
 - Väliaikaiset 2023-24 maksujen korjaukset -1,9M€ maksetaan 25-27 → selittää 2028 VOS kasvun!
- Peruspalvelujen VOS +2,4 M€, verotulojen tasaus +1,3 M€ ja veromenetyksen korvaus -0,1 M€ kuluvasta vuodesta
- OKM VOS laskee arviolta 1,3 M€ vuonna 2026 ja pienenee edelleen (valmistava opetus vähentynyt)
- **Muutos kehykseen 2026:**
 - VM VOS +0,8 M€, Verotulojen tasaus +1,2M€ ja OKM VOS +0,8 M€
- **Huom! VOS-uudistuksen mukaisia lukuja ei käytettävissä 2027 → ei tietoa tosiasiallisesta tasosta, sote ja tuulivoiman kiinteistöverot ratkaisevat lopputuleman Järvenpään kannalta!**

Muutostekijät 6,2 – 7,7 Me/vuosi

- TE-menolisäykset -0,2-1,6 Me/v (ml. riskivaraus poisto, ja kompensoimaton etuusmaksujen kasvu)
- Muut 5,5-7,4 Me/v

Alueiden kunnossapidon laatutason korotus
Alueurakan kustannusvähennys
Asiakastyön vahvistaminen määräaikaisesti ja palvelureformin toteuttaminen
Etuusvastuiden kasvu
Hankintalain uudistuksen toimeenpano - riskivaraus
Henkilöstön sivukuluprosenttien muutos
ICT kehittämistarpeisiin ja nykyisten järjestelmien kustannusten kasvuun varautuminen
Joukkoliikenteen valtionavustuksen väheneminen
Järvenpään Yhteiskoulu (JYK) 2.vaihe (laajennus) uusi rakennus
Jää- ja uimahallijärjestelmien toiminnan varmistaminen
Keskuskentän ja tekojään sähkökulut ja siivous
Keva tasausmaksun tarkistus
Korotus vuoden 2029 kuluihin
Kotikuntakorvausmenojen muutos 2026
Kotikuntakorvaustulojen muutos 2026
Lisäys aineet ja tarvikkeet
Lumenkaatopaikan tulojen väheneminen
Lämmityskustannusten kasvu
Maankäyttösopimuskorvausten väheneminen
Mankalan hankkeen koulukuljetukset
Museokohteiden puutarhurin työsuhde
Opkan siirtovelvoitteiden varaus konsernipalveluihin

Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen joka toinen vuosi
Palkankorotukset sopimusratkaisu 2025-2028
Palveluverkon tiivistämisen hidastuminen/keskeytyminen
Rakennusvalvonnan toimintatuottojen väheneminen
Rakennusvalvonta lupa- ja yhteistoimintatuotot- siirto myyntituotoista maksutuottoihin
Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen hinnankorotus
Sarastia hintojen alenema
Sote-vuokraustoiminnan yhtiöittäminen muutos
TA25 TE-palveluiden riskivarausten nollaus
TE matkustuspalvelut
TE-alueen kuntalaskutus
TE-alueen kuntalaskutus/Jpää
TE-alueen Palkkojen yleiskorotus
TE-alueen yhteistoimintaosuus
TE-palvelut Henkilöstön sivukuluprosenttien muutos
TE-tulkkaukspalvelujen tarpeen kasvu
Toiminta-alueittain opiskelevien luokan perustaminen
Vaalit
Valmennus- ja koulutuspalveluiden tarpeen kasvu
Veden tuloskehityksen muutos
Verotuskustannusten muutos

Maanmyyntivoittojen muutokset Tasu 2024-27 vs. Tasu 2025-28

- Taloussuunnitelmakauden maanmyyntipotentiaali heikentynyt
 - **Myyntivoitoilla on entistä pienempi merkitys talouden tasapainottamisessa!**

Käyttöomaisuuden myyntivoitot 1000€	2 025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	TS 2033	TS 2034	TS 2035
TA2025	5153	4960	4829	3770	3197	2426	1985	1679	3378	3164	
TA2026	8000	3956	4588	4590	2897	5501	5171	5171	5278	3776	3776
Muutos	2 847	-1 004	-241	820	-300	3 075	3 186	3 492	1 900	612	

Sopeutus: 0,2 %-yksikön kunnallisveron korotus ja 1,2Me jaettuna palvelualueille

- Veroperusteet
 - kunnallisveron korotus 0,2%-yksikköä

VEROTULOT 1000 €	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	2027	2028	2029	Yht. <u>26-29</u>
Kunnallisvero,	94 717	94 202	100 649	104 539	109 294	113 733	428 215
josta korotus			2 399	2 795	2 875	2 992	11 062
Muutos-%		-0,5 %	6,8 %	3,9 %	4,5 %	4,1 %	

- Sopeutus 2026 alkaen 1,2Me

Sitovuustaso	Sopeutus, 1000 €	Osuus %
Hyvinvoinnin palvelualue	255	21,3 %
Kaupunkikehityksen palvelualue	459	38,3 %
Konsernipalvelut	292	24,3 %
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue	193	16,1 %
Yhteensä	1 200	

Veronkorotuksen vaikutus

0,1 %-yksikön veronkorotukset euroina

Korotusvaikutukset	2026	2027	2028	2029	Yhteensä
Kuntaveron korotus 0,1 %-yks, tuotto	1 200	1 397	1 438	1 496	5 531
Yleisen kiinteistöveron maapohja tuotto + 0,1%-yks	350	373	379	387	1 489
Yleisen kiinteistöveron rakennusten korotus 0,1%-yks	379	406	414	423	1 622
Vak. as. rakn kiinteistöveron tuotto +0,1 %-yks	1 137	1 217	1 242	1 267	4 863

0,1 %-yksikön kunnallisveron korotuksen vaikutus veronmaksajiin

Verotettavat ansiot, €/vuosi	Henkilöt tuloluok assa	Kumul. osuus tulon- saajista
0-10000	6 833	21 %
10000-20000	5 809	39 %
20000-30000	7 091	61 %
30000-40000	5 464	78 %
40000-50000	3 124	88 %
50000-60000	1 645	93 %
60000-70000	890	96 %
70000-80000	476	97 %
80000-90000	287	98 %
90000-100000	158	99 %
>100000	378	100 %
Kaikki yhteensä	32 155	

Palkansaaja	
Palkka, e/v.	0,1 %-yks. vaikutus
20000	16
24000	20
26000	22
30000	27
34000	30
36000	32
40000	36
44000	39
46000	41
50000	45
54000	49
56000	50
60000	54
64000	58
66000	60
70000	63
74000	67
76000	69
80000	72

Eläkkeensaaja	
Eläke, e/v.	0,1 %-yks. vaikutus
15000	2
20000	11
25000	19
30000	26
35000	32
40000	38
45000	44
50000	50
60000	60
70000	70

Tuloslaskelma 2026-29 – Kaupunginhallituksen esitys

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2024	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
KOM nettomyyntivoitot	3 592	8 000	3 956	4 588	4 590	2 897	5 501
Toimintakate muut ilman kom-myyntiä	-103 542	-111 682	-122 221	-124 593	-126 346	-127 363	-129 910
Toimintakate ilman nmv muutos-%	-3,6 %	7,9 %	9,4 %	1,9 %	1,4 %	0,8 %	2,0 %
Toimintakate	-99 950	-103 682	-118 265	-120 005	-121 756	-124 466	-124 409
Toimintakatteen muutos-%	-2,9 %	3,7 %	14,1 %	1,5 %	1,5 %	2,2 %	0,0 %
Verotulot	118 457	116 664	124 585	129 072	134 413	139 445	143 239
Verotulojen muutos-%	-4,4 %	-1,5 %	6,8 %	3,6 %	4,1 %	3,7 %	2,7 %
Kunnallisvero	94 717	93 102	98 249	101 745	106 418	110 741	114 063
Kiinteistövero	18 863	19 342	19 566	19 909	20 266	20 679	20 961
Yhteisövero	4 876	4 220	4 370	4 624	4 854	5 032	5 133
Valtionosuudet	12 011	18 935	21 239	20 149	23 474	24 253	24 253
Verorahoitus	130 468	135 599	145 823	149 221	157 887	163 699	167 493
Rahoituserät, netto	-6 230	-5 464	-6 281	-7 101	-8 031	-8 361	-8 731
Vuosikate	24 288	26 453	21 277	22 114	28 101	30 872	34 352
Poistot ja arvonalentumiset	-23 005	-25 118	-26 220	-27 062	-25 645	-27 721	-28 799
Tilikauden tulos	1 283	1 335	-4 943	-4 948	2 456	3 151	5 553
Poistoeron lisäys/vähennys	83	49					0
Ylijäämä/alijäämä	1 366	1 385	-4 943	-4 948	2 456	3 151	5 553
Kumulatiivinen ylij/alij.	21 473	22 858	17 915	12 967	15 422	18 573	24 127
Kumulatiivinen ylij/alij. €/asukas	458	488	381	273	320	381	487
Konsernin kumul. yli/alijäämä	9 228	10 612	5 669	721	3 177	6 328	11 881
Konsernialijäämä, €/asukas	197	226	121	15	66	130	240
5.11.2025			17 000				25 000
			340				470

Huomioitavat muutostekijät

- Päivitetyt muutostekijät ja myyntivoitot
 - Toiminnan sopeutus 1,2Me/v. 2026 alkaen
- Verot ja valtionosuudet päivitetty 9/2025
 - 0,2%-yks korotus kunnallisveroon
 - Ei VOS eikä kiinteistöverouudistusta 2027!
- Päivitetty investointiohjelma 2026-35, poistot ja korot
 - KH:n lisäys JYK3-hankkeeseen 7,5Me

2026 strategiset taloustavoitteet täyttyvät, 2030 tavoitteista jäädytään KH:n 3.11. investointilisäyksen seurauksena

- Taseen kertynyt ylijäämä alittuu 900te, lainamäärä ylittyy 2,5Me

Tulevat riskit – ei huomioitu

- Ei VOS- eikä kiinteistöverouudistuksen vaikutuksia 2027 alkaen

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma		TP 2024	MTA 2025	TA 2026	2027	2028	2029
TOIMINNAN RAHAVIRTA		20 592	15 487	17 321	17 526	23 511	27 975
Vuosikate		24 288	20 640	21 277	22 114	28 101	30 872
Satunnaiset erät, netto		-	-	-	-	-	-
Tulorahoituksen korjauserät		(3 592)	(5 153)	(3 956)	(4 588)	(4 590)	(2 897)
Muut erät		(104)	-	-	-	-	-
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		(25 473)	(28 652)	(21 589)	(37 664)	(43 198)	(35 817)
Investointimenot		(34 434)	(35 379)	(27 999)	(43 722)	(48 598)	(39 225)
Rahoitusosuudet investointimenoihin		802	1 190	940	660	-	-
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov		8 159	5 538	5 470	5 398	5 400	3 408
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIR		(4 881)	(13 165)	(4 268)	(20 138)	(19 687)	(7 842)
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		3 525	13 165	4 268	20 138	19 687	7 842
Lainakannan muutokset		(676)	13 165	4 268	20 138	19 687	7 842
Muut maksuvalmiuden muutokset		4 201	-	-	-	-	-
RAHAVAROJEN MUUTOS		(1 356)	(0)	-	-	-	-
Rahavarat 1.1.		5 330	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974
Rahavarat 31.12.		3 974	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974

Huom! Rahoituslaskelma perustuu muutetun talousarvion 2025 mukaisiin lähtötietoihin.
TPE 2025 mukainen lainakannan lisäys on muutettua talousarviota pienempi 3 918 t€.

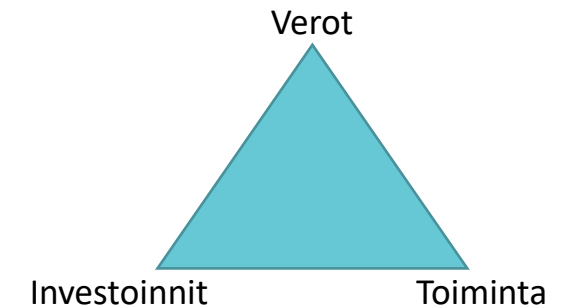
TASU 2026-29 - Strategisten taloustavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategiassa asetetut taloudelliset tavoitteet

T1: Vastuullisuus ratkaisuihin				
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso (TP2021)	TP 2024	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	315 (yht. 14,2 Me)	458 (yht. 21,5 Me)	340 (yht. 17 Me)	470 (yht. 25 Me)
Lainamäärä, e/asukas	4793 (yht. 216,8 Me)	5421 (yht. 254,1 Me)	6430 (yht. 320 Me)	5640 (yht. 301 Me)

Taloustavoitteisiin pääsemiseksi taloussuunnitelmaesitys on tasapainotettu

- Toiminnan sopeutus
 - pysyvä toimintakate **sopeutus 1,2 Me/vuosi** vuodesta 2026 alkaen
- Investoinnit
 - investointiohjelman mukaisesti
 - investoinnit 2026-29 yhteensä 146,8 M€, josta poistonalaisia 143 M€
- Veronkorotus
 - kunnallisveroprosentin **korotus 0,2 %-yks.**

Tasu-esityksen mukainen tilanne →

2026: taseen kertynyt ylijäämä 17,9 M€ (381 €/as) ja lainaa 262,3 M€ (5 580 €/as),
2030: taseen kertynyt ylijäämä 24,1 M€ (487 €/as) ja lainaa on 303,5 M€ (6 125 €/as)

Ilman toimenpiteitä tuloslaskelma 2026-29 (30)

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2024	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
KOM nettomyyntivoitot	3 592	8 000	3 956	4 588	4 590	2 897	5 501
Toimintakate muut ilman kom-myyntiä	-103 542	-111 682	-123 421	-125 793	-127 545	-128 563	-131 134
Toimintakate ilman nmv muutos-%	-3,6 %	7,9 %	10,5 %	1,9 %	1,4 %	0,8 %	2,0 %
Toimintakate	-99 950	-103 682	-119 465	-121 205	-122 955	-125 666	-125 633
Toimintakatteen muutos-%	-2,9 %	3,7 %	15,2 %	1,5 %	1,4 %	2,2 %	0,0 %
Verotulot	118 457	116 664	122 185	126 277	131 538	136 453	140 157
Verotulojen muutos-%	-4,4 %	-1,5 %	4,7 %	3,3 %	4,2 %	3,7 %	2,7 %
Kunnallisvero	94 717	93 102	98 249	101 745	106 418	110 741	114 063
Kiinteistövero	18 863	19 342	19 566	19 909	20 266	20 679	20 961
Yhteisövero	4 876	4 220	4 370	4 624	4 854	5 032	5 133
Valtionosuudet	12 011	18 935	21 239	20 149	23 474	24 253	24 253
Verorahoitus	130 468	135 599	143 424	146 426	155 012	160 707	164 411
Rahoituserät, netto	-6 230	-5 464	-6 281	-7 101	-8 031	-8 361	-8 731
Vuosikate	24 288	26 453	17 678	18 120	24 026	26 680	30 047
Poistot ja arvonalentumiset	-23 005	-25 118	-26 220	-27 062	-25 645	-27 721	-28 799
Tilikauden tulos	1 283	1 335	-8 542	-8 942	-1 619	-1 041	1 248
Poistoeron lisäys/vähennys	83	49					0
Ylijäämä/alijäämä	1 366	1 385	-8 542	-8 942	-1 619	-1 041	1 248
Kumulatiivinen ylij/alij.	21 473	22 858	14 316	5 374	3 754	2 714	3 961
Kumulatiivinen ylij/alij. €/asukas	458	488	305	113	78	56	80
Konsernin kumul. yli/alijäämä	9 228	10 612	2 070	-6 872	-8 491	-9 532	-8 285
Konsernialijäämä, €/asukas	197	226	44	-145	-176	-196	-167
			17 000				25 000
			340				470

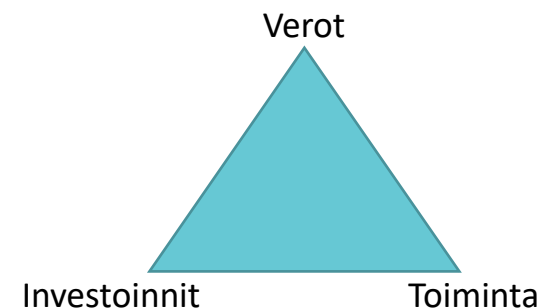
Strategisten taloustavoitteiden toteuttaminen

Kaupungin strategiassa asetetut taloudelliset tavoitteet

T1: Vastuullisuus ratkaisuisissa				
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso (TP2021)	TP 2024	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	315 (yht. 14,2 Me)	458 (yht. 21,5 Me)	340 (yht. 17 Me)	470 (yht. 25 Me)
Lainamäärä, e/asukas	4793 (yht. 216,8 Me)	5421 (yht. 254,1 Me)	6430 (yht. 320 Me)	5640 (yht. 301 Me)

Taloustavoitteisiin pääsemiseksi (ilman muuta sopeutusta)

- Toiminnan sopeutustarve
 - toteutuu vain 2026 tavoite: 2,7 M€
 - sekä 2026 että 2030 tavoitteet: **4 M€/vuosi** (2026 alkaen)
- Investointien karsinta
 - vain investointeja karsimalla ei ole mahdollista päästä ylijäämätavoitteisiin
 - 2030 lainatavoitteen näkökulmasta karsintatarve investointiohjelmaesityksestä 14,8 Me
- Veronkorotus
 - kunnallisveron korotustarve **0,3 %-yks.**

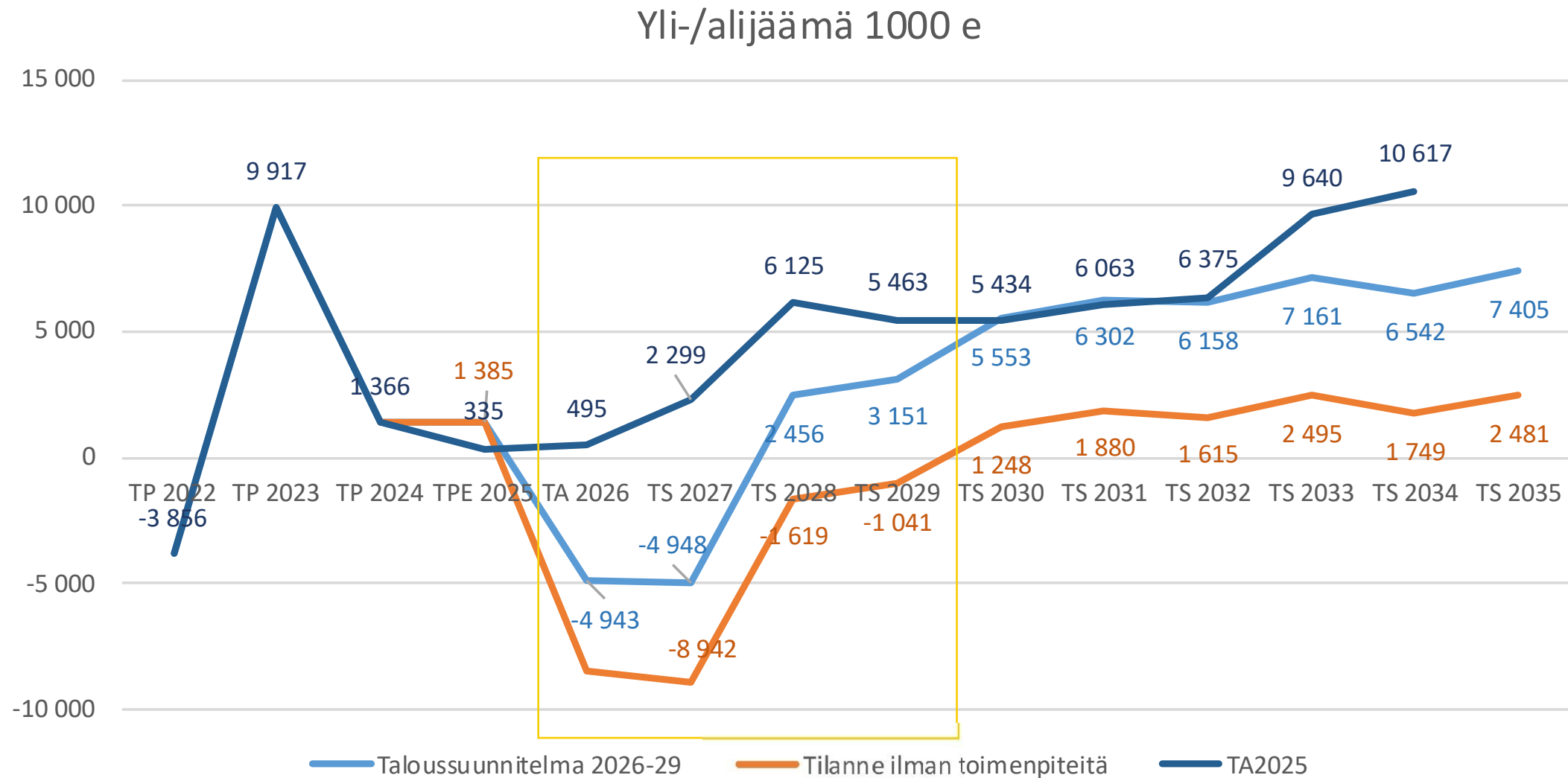
Tilanne ilman toimenpiteitä →

2026: taseen kertynyt ylijäämä **14,3 M€ (305 €/as)** ja lainaa 265,9 M€ (5 657 €/as),
2030: taseen kertynyt ylijäämä **4 M€ (80 €/as)** ja lainaa on **323,7 M€ (6 532 €/as)**

Skenaariot

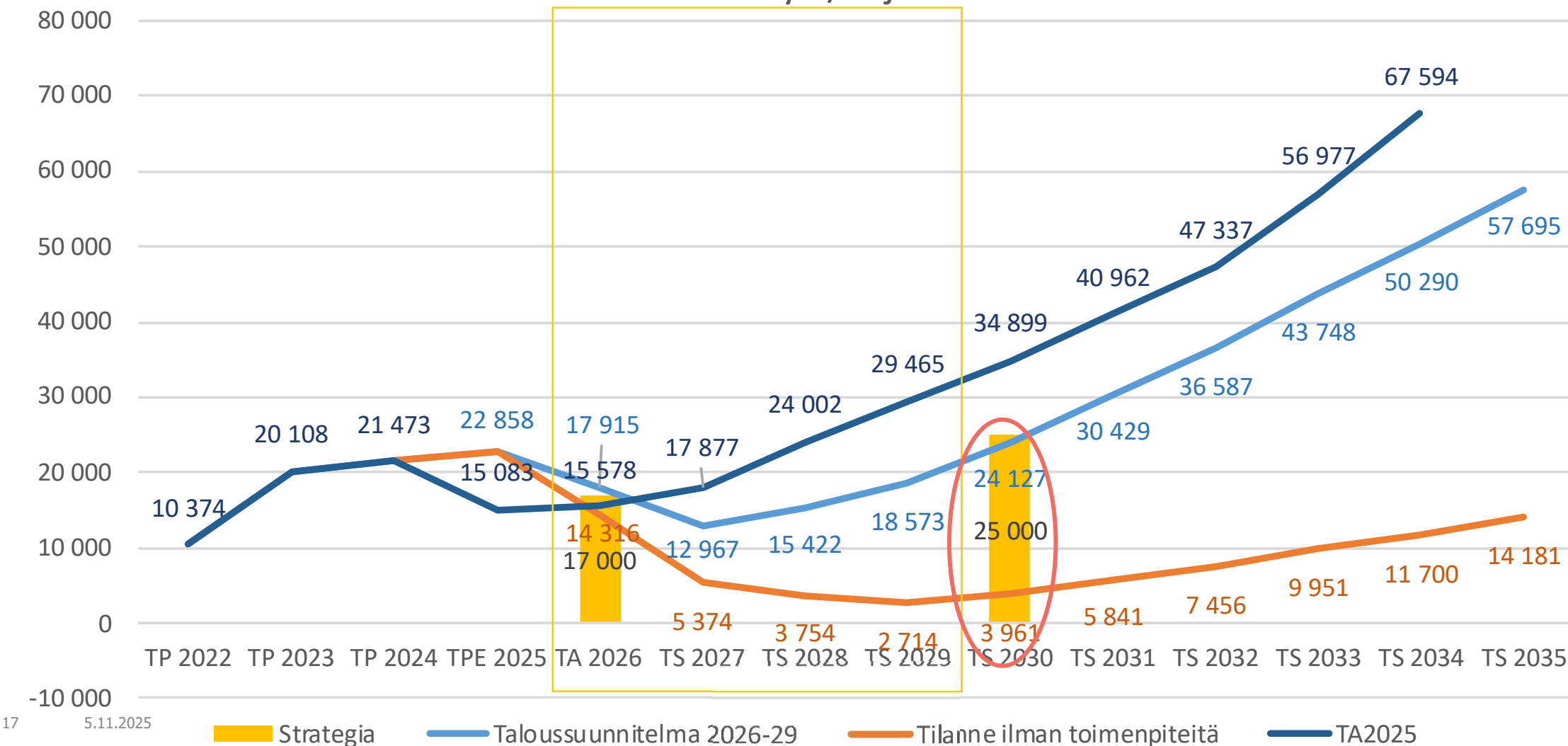
- **TA 2025**
 - Alkuperäinen taloussuunnitelma 2025-28
- **KH 3.11. TASU – esitys**
 - TA-muutokset 2025-28
 - Päivitetyt TA-muutostekijät 2026-29,
 - Päivitetyt verotulot, valtionosuudet
 - Investointiohjelma 2026-35, poistot, korkokulut + ml. JYK3 +7,5Me
 - Toiminnan sopeutus 1,2Me/vuosi 2026 alkaen
 - Kunnallisverotuloprosentin korotus +0,3 %-yks
- **Tilanne ilman toimenpiteitä**
 - Päivitetyt TA-muutostekijät, verotulot, valtionosuudet
 - Investointiohjelma 2026-35, poistot, korkokulut
 - Ts. taloussuunnitelman laadinta tilanne ilman veronkorotusta ja toiminnan sopeutusta

Yli/alijäämä, 1000€

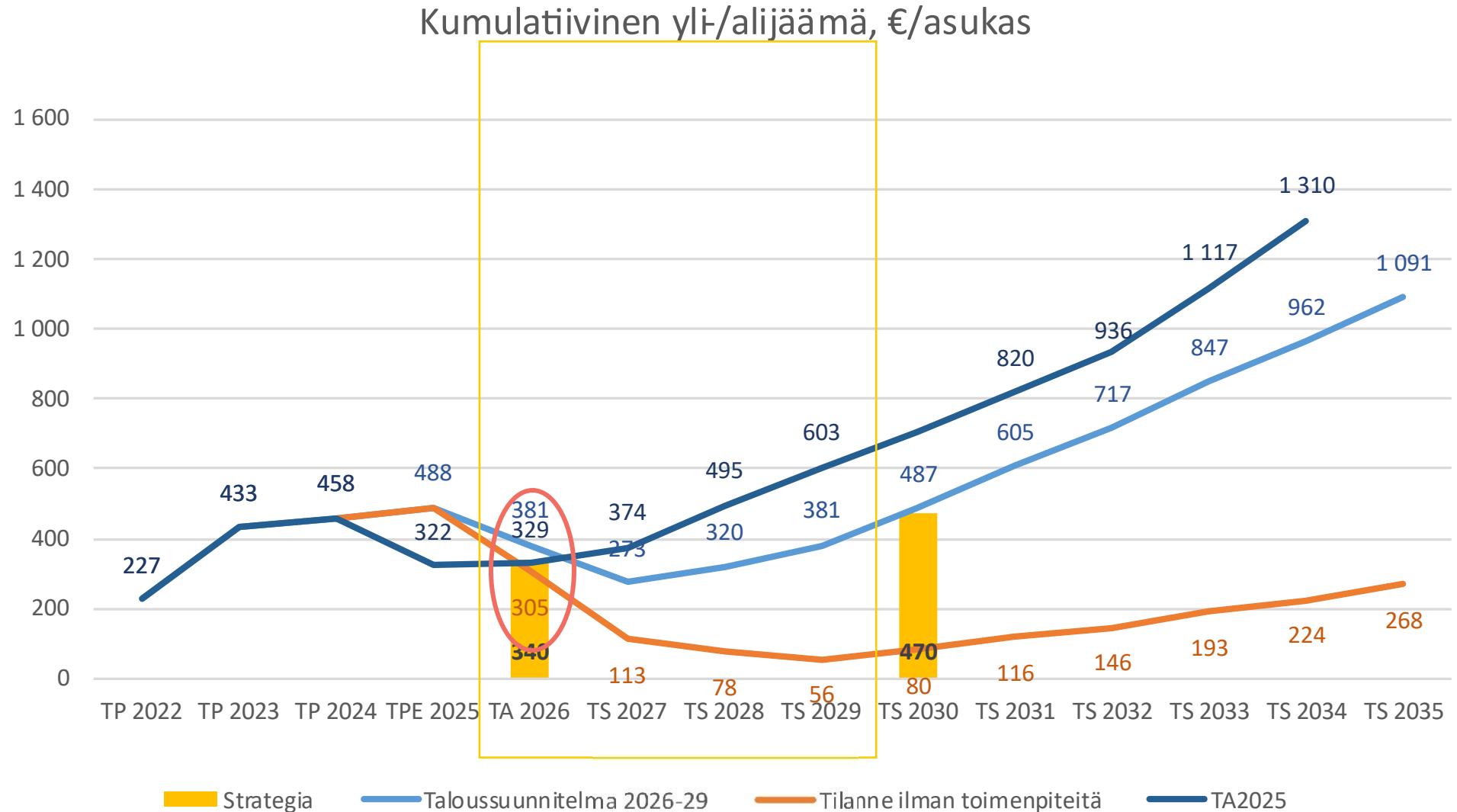

Taseen kertynyt yli/alijäämä, 1000€

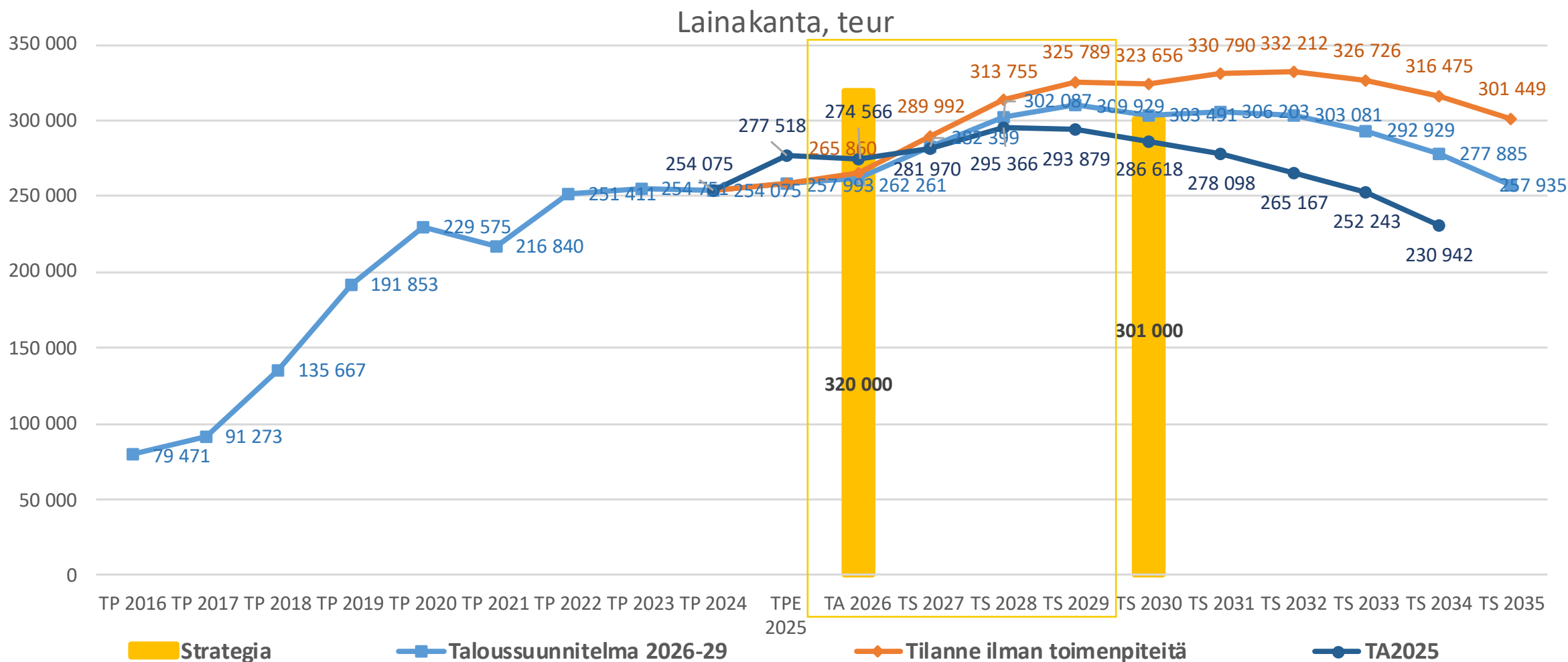
Kumulatiivinen yli/alijäämä 1000 e

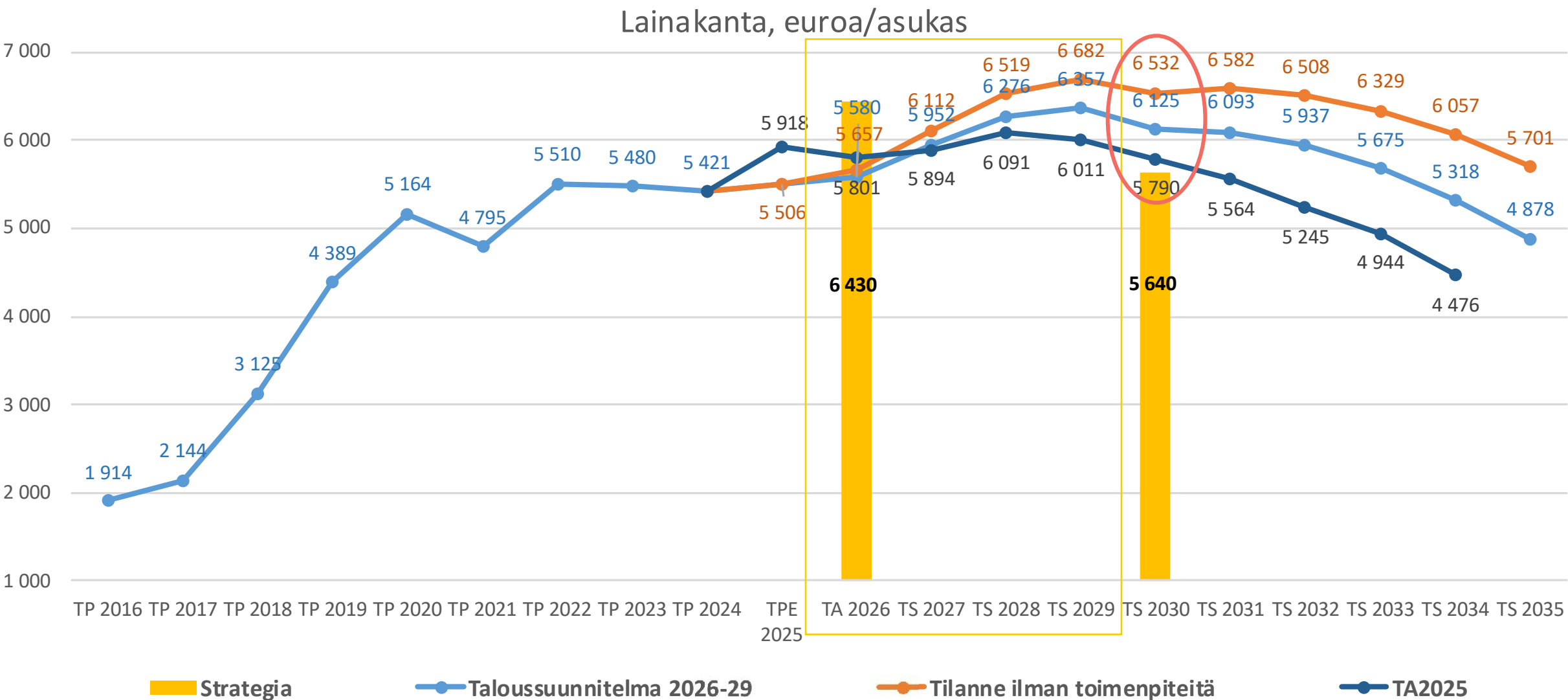
Taseen kertynyt yli/alijäämä, eur/asukas

Lainamäärä, 1000€

Lainamäärä, eur/asukas

Riskejä ja epävarmuustekijöitä

- Rahoitusuudistukset 2027: valtionosuudet ja kiinteistöverot
 - **ei luotettavaa näkymää tasu-vuosien rahoitukseen**
- Suhdannekehitys ja maailman talouskehityksen ennakoimattomuus
 - milloin kasvu alkaa? rakentaminen? työttömyyskehitys? inflaatio?
- Suhdanneriippuvuus on kasvanut
 - verotulot heikentyy samaan aikaan, kun
 - etuusvastuut työttömyydestä kasvaa
 - valtion kompensatio etuuksista ei riitä
 - uusi lakimuutos: perustoimeentulotuen kuntavastuut kasvamassa
- Lakisääteiset velvoitteet ilman täyskatteista rahoitusta ja palvelujen uudelleenjärjestelyvaatimukset
 - Normipurkurahoitusleikkaukset ilman normin purkuja
 - Sidosyksikköhankintarajoitukset ja uudelleen järjestelyjen kustannusvaikutukset (Tiera, Sarastia, Kiertokapula)
 - Opetuksen mitoitusta koskeva lakimuutos? → rahat, henkilöstö ja tilat loppuvat
- Te-kustannusten jakomallin muutos 2027: aiheuttamisperiaate
- Budjeteissa pysyminen ei onnistu, vaikka TA-muutoksilla haetaan lisärahaa vuoden aikana
- Rakennusten ja infran kuntoon liittyvät riskit
 - yllättävät alaskirjaukset ja korjaustarpeet, väistötilat
 - nopeat ja kalliit väliaikaisratkaisut/haittojen minimointi
- Pilaantuneet maa-alueet aiemmin myydyillä alueilla
- Yllättävät tai kustannuspaineita lisäävät palvelutarpeen muutokset
 - tukitarpeet, erityistarpeiset, osallisuusaste (kun työllisyys elpyy)
- Konsernin epävarmuudet
 - Kiljava, tasearvo 3Me
 - Ainolan pysäköinti, hoitovastikkeet > 500te/v
 - JUSTin yhtiöiden kauppojen toteutuminen?